

Asia: VN/24437/2024

Lausuntopyyntö metsätalouden tulosperusteiset tuet -työryhmän muistiosta

1. Yleinen palaute työryhmän muistiosta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luonnonvarakeskus (Luke) on selvittänyt tulosperusteisten tukien mahdollisuuksia metsätaloudessa ja ehdottanut niiden pilotointia (esim. Lehtonen ym. 2022, Viitala ym. 2023). Se on tuonut esiin vastaavan näkemyksen myös lausunnoissaan maa- ja metsätalousministeriölle koskien erityisesti metsätalouden uuden tukijärjestelmän (Metka) sisältöä. Luke näkee myönteisenä, että asiassa pyritään nyt etenemään, myös keskustellen aktiivisesti EU komission kanssa. Tulosperusteisten tukien tulisi kuitenkin perustua lisäisyyteen eikä niiden tulisi olla päällekkäisiä markkinaehtoisten ympäristötoimien kanssa tai haitata sellaisten laajenemista tai kehittymistä jatkossa entistä vaativampaan suuntaan.

2. Tulosperusteisten tukien ja ympäristöllisen tarjouskilpailun vahvuudet ja heikkoudet verrattuna perinteiseen tukijärjestelmään, jossa korvataan kustannuksia ja tulonmenetyksiä.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Luke on raporteissaan tuonut esille tulosperusteisten tukien mahdollisuuksia ja käytännön toteutukseen liittyviä kysymyksiä. Luke on myös yhdessä Tapion kanssa selvittänyt ympäristöllisten tarjouskilpailujen mahdollisuuksia ennen muuta metsien suojelussa mutta jossain määrin myös luonnonhoidossa. Asiaa koskeva raportti julkaistiin 1/2025 ja löytyy verkosta.

Viitala, E.-J., Saaristo, L., Matila, A. & Hilska-Aaltonen, M. 2024. Selvitys ympäristöllisten tarjouskilpailujen järjestämisestä osana luonnonsuojelualueverkoston kehittämistä. Tapion raportteja 79.

3. Työryhmän esittämien pilottiehdotusten toteuttamiskelpoisuus.

3.1 Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen korotus lehtipuuosuuden perusteella (luku 9.1

Luken tutkijat ovat esittäneet tämäntyyppistä tukea raportissaan (Lehtonen ym. 2022, s. 23-24) mutta samalla korostaneet tuen huolellisen suunnittelun merkitystä. Jos pilotointi aloitetaan vasta

vuonna 2027 ja päättyy saman vuoden 2027 lopussa, se kestää aivan liian lyhyen aikaa luotettavien johtopäätösten tekemiseksi.

3.2 Suojavyöhykkeiden jättäminen virtavesien rannoille (luku 11.2)

Luke näkee tämän tyyppisen tuen pilotoinnin kannatettavana mutta korostaa tuen huolellisen suunnittelun merkitystä. Jos pilotointi aloitetaan vasta vuonna 2027 ja päättyy saman vuoden lopussa, se kestää aivan liian lyhyen aikaa luotettavien johtopäätösten tekemiseksi.

3.3 Soiden aktiivinen ennallistaminen (luku 11.5)

Luke näkee paljon myönteisiä mahdollisuuksia esitetyssä tukimuodossa ja toimintatavassa mutta korostaa, että uudenlaiset menettelyt ja korvaukset tulee suunnitella huolellisesti.

3.4 Soiden aktiivinen ennallistaminen (luku 11.5)

-

4. Millaisia vaikutuksia työryhmän esittämällä tuella olisi?

4.1 Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen korotus lehtipuuosuuden perusteella (luku 9.1)

Luke näkemyksen mukaan työryhmän esittämällä tuella voisi olla myönteisiä vaikutuksia metsäluonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Pilotointi vaatii kuitenkin huolellista suunnittelua. Vaikutukset puuntuotantoon ja puuntarjontaan voisivat jäädä vähäisiksi.

4.2 Suojavyöhykkeiden jättäminen virtavesien rannoille (luku 11.2)

Luke näkemyksen mukaan työryhmän esittämällä tuella voisi olla monia myönteisiä ympäristövaikutuksia (luonnon monimuotoisuus, vesistöjen tila, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, hiilivarastojen säilyminen, maisema). Pilotointi vaatii kuitenkin huolellista suunnittelua. Vaikutukset puuntuotantoon ja puuntarjontaan riippuvat tuen toteutustavasta.

4.3 Soiden aktiivinen ennallistaminen (luku 11.5)

Luke näkemyksen mukaan työryhmän esittämällä tuella voisi olla monia myönteisiä ympäristövaikutuksia (luonnon monimuotoisuus, vesistöjen tila, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, hiilivarastojen säilyminen). Pilotointi vaatii kuitenkin huolellista suunnittelua. Vaikutukset puuntuotantoon ja puuntarjontaan voisivat jäädä vähäisiksi mutta riippuvat jossain määrin toteutustavasta.

4.4 Lehtojen luonnonhoito (luku 11.6)

Luke näkemyksen mukaan työryhmän esittämällä tuella voisi olla monia myönteisiä ympäristövaikutuksia (luonnon monimuotoisuus, vesistöjen tila, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, hiilivarastojen säilyminen). Pilotointi vaatii kuitenkin huolellista suunnittelua. Vaikutukset puuntuotantoon ja puuntarjontaan voisivat jäädä vähäisiksi mutta riippuvat jossain määrin toteutustavasta.

5. Kehittämisehdotukset työryhmän pilottiehdotuksiin.

5.1 Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen korotus lehtipuuosuuden perusteella (luku 9.1)

Tuen ei tulisi ehkäistä esim. PEFC- ja FSC-sertifiointikriteerien kehitystä nykyistä vaativampaan suuntaan, ei myöskään syrjäyttää mahdollisia markkinaehtoisia kannusteita.

5.2 Suojavyöhykkeiden jättäminen virtavesien rannoille (luku 11.2)

Kuten edellä.

5.3 Soiden aktiivinen ennallistaminen (luku 11.5)

Kuten edellä.

5.4 Lehtojen luonnonhoito (luku 11.6)

Kuten edellä.

Lehto Jani
Luonnonvarakeskus

Viitala Esa-Jussi
Luonnonvarakeskus - Luonnonvarapolitiikat ja markkinat